

A titokbolt

SZÁVAI ATTILA

Iszonyatos hőség. A belvárosban ez hatványozódik. Olvadoznak a hajléktalanok és a kirakati bábuk. Némelyik hajléktalan úgy alszik a padon, mint egy kirakati bábu. Fél napig nem mozdul. Fekszik saját bűdösében, mint akinek rohad az aurája. Tesped a vaspad. A város egyik nagy forgalmú útján forgalmi dugó, hőtágult káromkodások a lehúzott ablakú autókból. A klímás autósok felhúzott ablakok mögött hallgatják a kereskedelmi rádiót, ujjvégekkel dobolnak a kormányon, kicsit unják a dugót. A nem túl távoli kereszteződésben ásványvizet osztogatnak, a közkút előtt háromfős sor áll, a szökőkútban strandosdit játszanak a gyerekek. A porázon sétáltatott városi kutyák irigykedve nézik őket.

Eljön a pillanat, mikor azt mondom, elég, ezt már nem lehet elviselni. Lesz, ami lesz, a következő üzletbe bemegyek, remélve, hogy klimatizált a belső légtér. Majd úgy teszek, mintha érdekelne az árukészlet, vagy a szolgáltatás, akármi, csak huszonhét fok alatti legyen. Egy meglehetősen hosszú kirakatu cipőáruház előtt tör rám ez, de nem fordulok vissza, jöjjön a következő üzlet. Akármi is a profil. Néhány méterre a bejáratától már látni a cégért: egy sötétkék alapon aransárga kérdőjel. Az egész akkora, mint egy átlagos forgalmi tábla, csak ez ovális. Meglehetősen kirí a többi cégér közül (hentes, telefonos, fodrász, aurafényképész, hangszerkészítő, számmisztikus, mérnöki iroda, posta, stb.). A rézkilincset lenyomva szinte magától nyílik az ajtó. Odabent jóleső hűvös fogad, továbbá egy hatvan körüli férfi köszön a pult mögül. Előtte valami katalógusféle, valószínűleg azt böngészhetted, mielőtt beléptem. A pult mögött egy tábla hirdeti az üzlet tevékenységi körét: Titokbolt. Valószínűleg odakint a homlokzaton is kint lehet egy ilyen tábla, nem figyeltem. Az idős eladó kilép a pult mögül, közben összehúzott szemöldökkel alaposan végigmér, majd megáll előttem. Vannak titkai? – kérdi. Dermedten kettőt hátralépek, mielőtt válaszolok: Vannak. Az öreg arca felenged. Mert itt van lehetőség árucserére is – mondja immár barátságosabban. Ha akarja, eladhatja a titkát, vagy újat vehet. Köszönöm,

én jól megvagyok a saját titkaimmal – válaszolok, majd egy széket, sámlit, bármi ülőhelyet keresek.

Aki először lép be ide – folytatja az öreg –, az mindig leül. Nem is magán a titokbolton lepődik meg, hanem azon, hogy egyáltalán lehet saját maga előtt titka. A legtöbbször azt hiszi, nincsen. Ami nagy tévedés – lobogtatja mutatóját. Az idős eladóférfi leül velem szemben egy székre, majd rövid előadásba kezd.

Uram, igény esetén itt profi szakemberek által kiállított titkokat kaphat, nem holmiféle bulvártitkokat, valóságshow-s mellimplantátumok térfogatszámáival, satöbbivel, sorozatszínészek szerződésrészleteivel. Mi komolyan vesszük a hivatásunkat. Minőségi titkokat adunk jutányos áron, garantált oldalfurdalással. Ügyfeleink közt megtalálható a NASA, de több neves pszichológus, laboratórium és csillagász is. De testreszabott titkot egyszerű embereknek is találunk, egyszerű, vagy bonyolultabb titkokat, kinek mire van szüksége. Több millió kisgyermek van várólistán. A titok lényege, hogy kell hozzá egy gyermeki én, aki érdeklődik. Érdeklí a katalógusunk? – ad lehetőséget megszólalnom, miközben a pulthoz indul. Óóó... hát, maga itt titkokat árul? – értetlenkedem. És honnan szerzik be az árut? – kérdezem. Az öreg kissé behajtja a pulton heverő katalógust, mintha nem szeretné, hogy üzletkötés nélkül belepillanthassak, majd titokzatos mosollyal, készséggel feleli, hogy a beszállító kiléte maradjon az ő titka. Leül a pultnál lévő eladószékre, térdére veszi a katalógust, lapozni kezdi, majd, mintegy mellékesen, fog újabb mondandójába.

Mindenkinek vannak titkai, uram. Embere válogatja, hogy ki elől mit titkolunk. Bizonyos információkat megosztunk másokkal, míg ugyanazon információk megint mások számára titkok; féltve őrzött kincsek vagy épp ügyesen kidolgozott félelmek, esetleg szégyellni való tények. Tudja, ha titkainkat ismerik bizonyos hozzánk közel álló emberek, az egy mély, fokozott lelki kapcsolatról árulkodik. Mutatja, hogy biztonságban érezzük magunkat az illető társaságában. A modern ember nagy hibája, hogy saját maga előtt is vannak titkai. Ám a legrosszabb az, mikor tagadja ezt. Tagadja, mert biztonságban akarja érezni magát, és ez nem megy úgy, ha holmiféle kényes kérdésekre kell válaszolni, kérdésekre, melyek önnön magáról szólnak. Sokak számára a jól ismert homály sokkal otthonosabb, a sötét, barátságos ölmeleg. Az igazság viszont az, hogy teljes biztonságban csakis akkor érezhetjük majd magunkat, mikor már saját titkainkat is ismerjük. Ha majd válaszokat adunk minden felmerülő kérdésünkre önmagunkkal kapcsolatban.

A mondat végére az öreg újra elmerül a katalógus böngészésében. A pultról elveszek egy névjegyet, ingzsebembe teszem, majd azzal búcsúzom, hogy egyelőre köszönöm, de ígérem, hamarosan visszatérek a titokboltnak. Kilépek az utcára, akár egy izzó kazánba, és azóta megyek.

